

แบบรายงานการตรวจราชการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
คณะที่ ๑ การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
หัวข้อ ระบบจัดการสุขภาพในพื้นที่ (การตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน)
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตสุขภาพที่ ๔

๑. ประเด็นการตรวจราชการ :

ระดับความสำเร็จของจังหวัดในการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) และทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) ที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง

๒. สถานการณ์

ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ถือเป็นสาธารณสุขภัยที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต และสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงเกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จากสถานการณ์แนวโน้มของประเทศไทย การเกิดสาธารณสุขภัย โรคระบาดและภัยสุขภาพของประเทศไทยที่มีความถี่ รุนแรง และซับซ้อนมากขึ้น

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่าน จำนวน ๔ สาย ยังมีคลองชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่รวม ๑,๒๖๑ สาย ซึ่งทำให้จังหวัดมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยในฤดูน้ำหลากได้ทุกปี และเกือบทุกอำเภอ ในปี ๒๕๕๔ ประชาชนได้รับผลกระทบจากมหาอุทกภัยที่มีความเสี่ยงมาจากปริมาณน้ำเหนือมากเกินความคาดหมาย การบริหารจัดการน้ำจากเขื่อนสำคัญรวมถึงอุบัติเหตุประตุน้ำและคันกั้นน้ำชำรุดเสียหาย หน่วยงานสาธารณสุขได้รับผลกระทบจากมหาอุทกภัยครั้งนี้ จำนวน ๒๒๒ แห่ง และในปีต่อ ๆ มา ยังพบปัญหาอุทกภัยในพื้นที่เป็นระยะๆ ไม่มากก็น้อย

นอกจากนี้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม ที่มีการใช้สารเคมีหลายชนิดและจำนวนมาก ทั้งยังเป็นแหล่งการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่งและกระจายสินค้าไปสู่ภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุทางจราจร สารเคมีรั่วไหล และไฟไหม้บ่อยครั้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หน่วยงานราชการ สถานประกอบการ และโบราณสถานต่างๆ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลการให้บริการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้ที่เจ็บป่วย และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการแพทย์และสาธารณสุข จึงได้เตรียมความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรในการป้องกันและตอบโต้ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ทันสถานการณ์และช่วยเหลือประสพภัยได้ทันเวลาที่และฟื้นฟูให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ จึงได้วิเคราะห์ความเสี่ยงของโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ พบว่ามีความเสี่ยง ๕ อันดับแรก ได้แก่ อุทกภัย ไข้เลือดออก อุบัติเหตุ สารเคมีรั่วไหล และไฟไหม้ และได้มีการเตรียมความพร้อมบุคลากรและทรัพยากร โดยการซ้อมแผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทั้งระดับจังหวัดและอำเภอทุกปี

๓. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๓.๑ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ทบทวนคำสั่งคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินและระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Emergency Operation Center : EOC) ปี ๒๕๖๒ และคำสั่งทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) ในสถานการณ์ปกติ

๓.๒ ได้จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ตามความเหมาะสมเพื่อรองรับการเปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) กรณีเกิดภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขในจังหวัด รวมทั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ผู้บริหารระดับจังหวัด ได้แก่ นพ.สสจ. / ผชช.ว. / และผชช.ส. ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรระบบบัญชาการเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (ICS สำหรับผู้บริหาร) ในปี ๒๕๖๑ แล้ว ได้แก่

- ๑) นายแพทย์พีระ อารีรัตน์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
- ๒) นายแพทย์ณรงค์ ฤทธิวิสาร นายแพทย์เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน
- ๓) นางลักขณา คังขชาติ นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านส่งเสริมพัฒนา)

ส่วนหัวหน้ากลุ่มภารกิจ หมายถึง หัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบภารกิจตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) และหัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบภารกิจปฏิบัติการ (Operation) ผ่านอบรม ICS สำหรับผู้บริหารแล้ว ได้แก่

- ๑) นายสรารุช ควรเนตร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
- ๒) นางสาวอัจฉรา ลำไย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

๓.๔ ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) จังหวัด ดำเนินการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ประเมินสถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่ได้ โดยที่ผ่านมามีเฝ้าระวังเหตุการณ์อุบัติเหตุทั้งในช่วงเวลาปกติ และช่วงเทศกาลปีใหม่ มีการเตรียมความพร้อมและเปิด EOC เพื่อให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขระดับจังหวัด ในกิจกรรมปั่นจักรยาน "Bike อุ๋นไอรัก" เมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีผู้เข้าร่วมงานทั้งหมด ๗,๒๑๐ คน ผู้เข้าร่วมปั่นจักรยาน ๕,๙๘๔ คน มีผู้รับบริการทางการแพทย์ ๓,๔๗๖ ราย ผู้เข้ารับการตรวจโรคและรักษา ๑๔๕ ราย ส่งรพ. ๒ ราย เป็นลม, มีแผลฉีกขาด ไม่มีผู้เสียชีวิต

๓.๕ มีการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงสำคัญของโรคและภัยสุขภาพระดับจังหวัด และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนเผชิญเหตุ(IAP) ของโรคและภัยสุขภาพที่พบบ่อย ๕ อันดับแรกของจังหวัด

๓.๖ มีการฝึกซ้อมแผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขระดับจังหวัด จากเหตุอัคคีภัยในอาคารสูงของโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการ และมีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานราชการและอาสาสมัครในจังหวัด

๓.๗ มีรายงานการฝึกซ้อมแผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และสรุปการถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review)

๓.๘ มีการกำหนดและวางแผนด้านกำลังคน แบ่งบุคลากรที่สามารถระดมมาช่วยดำเนินการในภาวะฉุกเฉินได้ ให้รับผิดชอบกลุ่มภารกิจต่าง ๆ อย่างเหมาะสม จัดทำรายชื่ออัตรากำลังคน surge capacity plan เพื่อเข้าร่วมสนับสนุนหรือปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข แบ่งเป็น ๔ ระดับ ในการ activate EOC